

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Krakowie

LKR.410.12.04.2023

Pan
Grzegorz Watycha
Burmistrz Miasta Nowy Targ
ul. Krzywa 1
34-400 Nowy Targ

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/23/003 – Działania wybranych organów administracji publicznej na rzecz pomocy obywatelom Ukrainy
w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Urząd Miasta Nowy Targ, ul. Krzywa 1, 34-400 Nowy Targ (<i>Urząd lub Miasto</i>)
Kierownik jednostki kontrolowanej	Grzegorz Watycha, Burmistrz Miasta Nowy Targ od 4 grudnia 2014 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	<ol style="list-style-type: none">1. Zapewnienie przez burmistrza warunków umożliwiających prawidłowe i skuteczne udzielanie pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.2. Realizacja działań w celu udzielania pomocy obywatelom Ukrainy oraz ich efekty.
Okres objęty kontrolą	Od 24 lutego 2022 r. do dnia zakończenia czynności kontrolnych w jednostce, tj. 20 września 2023 r., z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed i po tym okresie, jeśli miały wpływ na kontrolowaną działalność.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Krakowie
Kontrolerzy	Łukasz Chudzik, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienia do kontroli nr LKR/76/2023 z dnia 14 lipca 2023 r. (akta kontroli str. 1-3)

¹ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działania Burmistrza w zakresie udzielania pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa za okres od 24 lutego 2022 r. do 20 września 2023 r.

Uzasadnienie oceny ogólnej

W Urzędzie zapewniono warunki organizacyjno-kadrowe umożliwiające prawidłowe i skuteczne prowadzenie działań mających na celu udzielenie pomocy obywatelom Ukrainy. Burmistrz powołał zespół ds. koordynacji działań na rzecz obywateli Ukrainy i organizacji wolontariatu oraz utworzył miejski magazyn pomocy i punkt informacyjny. Zatrudniono także osobę znającą języki ukraiński i rosyjski jako tłumacza. Urząd prowadził szeroką akcję informacyjną na temat możliwości i form uzyskania pomocy.

Na podstawie zbadanej próby wypłaconych świadczeń z tytułu zakwaterowania i wyżywienia w łącznej wysokości 121,1 tys. zł stwierdzono, że udzielono ich zgodnie z art. 13 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. *o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa*³. Wnioski były rzetelnie weryfikowane, a należne świadczenia wypłacano na wskazane przez wnioskodawców rachunki bankowe. Wypłacone świadczenia zostały ujęte w księgach rachunkowych zgodnie z ich treścią ekonomiczną i we właściwych paragrafach.

Stwierdzona nieprawidłowość polegająca na nieterminowym rozpatrzeniu czterech z 40 zbadanych wniosków o wypłatę świadczenia z tytułu zakwaterowania i wyżywienia, w których 30-dniowy termin przekroczone od 5 do 12 dni, nie miała wpływu na obniżenie oceny.

Miasto otrzymało z Funduszu Pomocy⁴ łącznie 4014,2 tys. zł, z czego wydatkowano 3464,7 tys. zł. Rzetelnie sporządzono sprawozdania z realizacji wydatków i terminowo je przesyłano.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe⁵ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Zapewnienie przez Burmistrza warunków umożliwiających prawidłowe i skuteczne udzielanie pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa

Opis stanu faktycznego

1.1. W związku konfliktem zbrojnym na terytorium Ukrainy Miasto realizowało na rzecz obywateli Ukrainy działania pomocowe polegające na nadawaniu numerów PESEL na podstawie art. 4 ustawy o pomocy, nieodpłatnym wykonywaniu fotografii do wniosków o nadanie numeru PESEL na podstawie art. 5 ustawy o pomocy, wypłacaniu świadczeń pieniężnych z tytułu zapewnienia zakwaterowania i wyżywienia na podstawie art. 13 ustawy o pomocy. Wypłaty jednorazowego świadczenia pieniężnego 300 zł na podstawie art. 31 ustawy o pomocy, wypłaty świadczeń rodzinnych na podstawie art. 26 ust. 1 pkt 1 ustawy o pomocy oraz wypłaty innych świadczeń na podstawie art. 29 i art. 30 ustawy o pomocy były wykonywane przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowym Targu. Szkoły i przedszkola, dla których

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej. W przedmiotowej kontroli zastosowano ocenę w formie opisowej.

³ Dz. U. z 2023 r. poz. 103, ze zm. Dalej: ustawa o pomocy.

⁴ fundusz, o którym mowa w art. 14 ust. 1 ustawy o pomocy, utworzony w Banku Gospodarstwa Krajowego w celu finansowania lub dofinansowania realizacji zadań na rzecz pomocy Ukrainie, w szczególności obywatelom Ukrainy dotkniętym konfliktem zbrojnym na terytorium Ukrainy

⁵ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

Miasto jest organem prowadzącym, realizowały dodatkowe zadania oświatowe dla dzieci z Ukrainy na podstawie art. 50 ustawy o pomocy. Wszystkie zadania finansowane były z Funduszu Pomocy.

(akta kontroli str. 4-16, 68-69)

Miasto prowadziło miejski magazyn pomocy i punkt informacyjny oraz współpracowało z Małopolskim Urzędem Wojewódzkim w Krakowie (dalej MUW), Starostwem Powiatowym w Nowym Targu, Ochotniczą Strażą Pożarną oraz przedsiębiorcami w zakresie prowadzenia bazy noclegowej świadczonej przez osoby fizyczne oraz inne podmioty prywatne.

(akta kontroli str. 113-118)

1.2. Pracownicy wszystkich wydziałów Urzędu wykonywali zadania na rzecz obywateli Ukrainy zarówno w czasie pracy, jak też w formie wolontariatu w czasie wolnym. Największą liczbę zadań wykonywali pracownicy Urzędu Stanu Cywilnego, pracownicy Wydziału Zarządzania Kryzysowego i Bezpieczeństwa, Wydziału Administracji i Kadr, Wydział Kultury, Sportu i Promocji, Referatu ds. Sportu i Turystyki oraz pozostali pracownicy (magazyn pomocy, wolontariat, itp.). Dodatkowo zadania realizowały jednostki podległe takie jak: Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowym Targu, szkoły/przedszkola miejskie, miejskie jednostki kultury. W dniu 1 marca 2022 r. zarządzeniem Burmistrza powołano zespół ds. koordynacji działań i organizacji wolontariatu związanych z pomocą dla uchodźców z Ukrainy.

(akta kontroli str. 4-16, 149-153)

Burmistrz wyjaśnił, że nie zmieniano godzin pracy Urzędu, jak również nie robiono zakupów związanych z doposażaniem stanowisk pracy/obsługi, ponieważ nie było takiej potrzeby. W Urzędzie utworzono miejski magazyn pomocy czynny w dni robocze w godzinach od 10:00 do 14:00 oraz w początkowej fazie pomocy w soboty i niedziele. W Urzędzie zapewniono wsparcie obsługi przez osobę posługującą się językiem ukraińskim. W tym celu od 15 marca 2022 r. do 31 maja 2022 r. zatrudniono na umowę zlecenie pracownika pochodzącego z Ukrainy, posiadającego polskie obywatelstwo i znającego język ukraiński. Pracownik ten został zatrudniony na umowę o pracę na stanowisku pomocy administracyjnej w Wydziale Kultury, Sportu i Promocji Urzędu od dnia 31 maja 2022 r.

Nie przypisywano obowiązków w sposób formalny pracownikom ze względu na doraźny charakter działań pomocowych.

Burmistrz wyjaśnił, że w Urzędzie *nie wystąpiły braki kadrowe ani rotacja personelu. Nie zwiększono zatrudnienia w komórkach organizacyjnych odpowiedzialnych za realizację powierzonych zadań pomocowych. Pracownicy nie wykonywali obowiązków służbowych w ramach godzin nadliczbowych oraz nie upoważniano pracowników na podstawie art. 4 ust. 20a ustawy o pomocy. Proces nadawania numerów PESEL obywatelom Ukrainy został powierzony pracownikom zatrudnionym w wydziale Urząd Stanu Cywilnego i Spraw Obywatelskich. Wykonywaniem tego zadania zajmowało się 5 osób. Oprócz normalnej pracy, m. in.: wydawania dowodów osobistych i ewidencji ludności, wykonywały również to zadanie. Początkowo przyjmowane były wszystkie zgłaszające się osoby (przez pierwsze kilka dni). Następnie z powodu rosnącej liczby rejestracji urzędnicy byli zmuszeni umawiać obywateli Ukrainy na konkretne dni i godziny przyjęć. Sąsiednie gminy z powiatu i ościennych powiatów, które nie radziły sobie ze swoimi klientami, odsyłały strony do naszej gminy. Taka sytuacja trwała około 2 miesięcy po czym liczba zgłaszających się osób spadła i sytuacja się unormowała.*

(akta kontroli str. 4-16, 18-21)

W Urzędzie w okresie od 16 marca do 31 marca 2022 r. nadano 387 numerów PESEL, 251 w kwietniu 2022 r., 93 w maju 2022 r., w kolejnych miesiącach ta liczba była coraz mniejsza i wahała się w przedziale od 20 do 30.

(akta kontroli str. 239)

Burmistrz wskazał, że pracownicy zajmujący się wykonywaniem zadań związanych z obsługą obywateli Ukrainy brali udział w cyklicznych szkoleniach prowadzonych przez Urząd Wojewódzki w Krakowie. Na bieżąco otrzymywali wytyczne przesyłane przez Urząd Wojewódzki dotyczące zmian w ustawie o pomocy obywatelom Ukrainy. W ocenie urzędu konieczność realizacji działań pomocowych nie wpłynęła negatywnie na wykonywanie pozostałych zadań i obowiązków.

(akta kontroli str. 4-16, 171-175)

1.3. Miasto nie otrzymało żadnych poleceń ani decyzji dotyczących pomocy obywatelom Ukrainy oraz nie zawierało żadnych porozumień w tym zakresie.

(akta kontroli str. 4-16)

Miasto otrzymało jedynie wytyczne z MUW odnoszące się do zasad realizacji i rozliczania działań mających na celu pomoc obywatelom Ukrainy finansowanych z Funduszu Pomocy. Wytyczne dotyczyły zgłaszania zapotrzebowania na środki, rozliczania środków z Funduszu (terminy zwrotu środków, opis przelewu, rozliczenia odsetek) oraz sprawozdawczości z realizacji wydatków z Funduszu (wzory sprawozdań, formy i terminy przekazania). Wytyczne dotyczyły także zasad udzielania i weryfikacji świadczeń z tytułu zakwaterowania i wyżywienia obywateli Ukrainy, jednorazowego świadczenia pieniężnego 300 zł, bezpłatnej pomocy psychologicznej, zapewnienia posiłku dla dzieci i młodzieży oraz innych świadczeń społecznych i rodzinnych wynikających z zapisów art. 26 ust. 1 oraz art. 29 i 30 ustawy o pomocy.

(akta kontroli str. 303-305)

Pismem z 21 lipca 2022 r. MUW poinformował Urząd, że począwszy od sierpnia 2022 r. informacje o wysokości niewykorzystanych środków z Funduszu Pomocy oraz sprawozdania z realizacji wydatków i wysokości niewykorzystanych środków należy przysyłać w internetowym systemie raportów budżetowych i-SRB. Informacje o wysokości niewykorzystanych środków z Funduszu Pomocy miały być składane co miesiąc, narastająco według stanu na dzień 15 każdego miesiąca. Sprawozdania z realizacji wydatków miały być składane na ostatni dzień miesiąca.

(akta kontroli str. 331)

Pismem z dnia 22 grudnia 2022 r. MUW poinformował Urząd o terminie zwrotu niewykorzystanych środków z Funduszu Pomocy w 2022 r. na konto MUW oraz o terminie przesłania sprawozdania rocznego realizacji wydatków za 2022 r.

(akta kontroli str. 65-66, 333-334)

1.4. Na potrzeby gromadzenia i wydatkowania środków z Funduszu wydzielono jeden rachunek bankowy. Zostały opracowane i zatwierdzone plany finansowe dla tego rachunku na 2022 rok i 2023 rok. Plany były na bieżąco aktualizowane zarówno w zakresie dochodów, jak i wydatków. Zmiany w planie dokonywano każdorazowo po otrzymaniu kolejnej transzy środków z Funduszu. Operacje na rachunku Funduszu były ewidencjonowane w sposób umożliwiający wyodrębnienie każdej operacji gospodarczej oraz sporządzanie sprawozdań z wykorzystania środków z Funduszu. W tym celu dokonano aktualizacji Polityki rachunkowości urzędu.

(akta kontroli str. 37-62)

W budżecie miasta wprowadzono zmiany w związku z pozyskaniem środków z Funduszu Pomocy⁶ i przyjęto plan dochodów i wydatków w zakresie środków otrzymanych z Funduszu. Ponadto w związku rozporządzeniem Ministra Finansów z 15 lipca 2022 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych⁷, na podstawie którego zmianie uległa klasyfikacja paragrafów dla wydatków i dochodów związanych z realizacją pomocy na rzecz obywateli Ukrainy, Miasto w dniu 17 października 2022 r. przyjęła uchwałę w sprawie zmiany Uchwały budżetowej⁸ wprowadzając zmiany w paragrafach klasyfikacji budżetowej dla dochodów i wydatków związanych z realizacją pomocy na rzecz obywateli Ukrainy zgodnie z wymogami rozporządzenia. Podjęte przez Radę Miasta uchwały zostały przekazane wojewodzie w terminach określonych art. 90 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym⁹. Nie wystąpiły przypadki stwierdzenia nieważności przedmiotowych uchwał.

(akta kontroli str. 37-53, 176-196)

1.5. Rada Miasta przyjęła uchwałę Nr XL/437/2022 Rady Miasta Nowy Targ z dnia 11 kwietnia 2022 r. w sprawie zakresu pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa na podstawie art. 12 ust. 4 i 5 ustawy o pomocy. W uchwale określono zakres pomocy, którą mogli zostać objęci obywatele Ukrainy, taki jak: zorganizowanie, prowadzenie i udzielanie doraźnej pomocy, tymczasowe zakwaterowanie, zapewnianie wyżywienia, zapewnianie środków czystości i higieny osobistej, środków medycznych oraz innych produktów i artykułów niezbędnych do udzielania pomocy, zorganizowanie pomocy humanitarnej, w tym transport darów, zapewnianie pomocy w zakresie komunikacji językowej, zorganizowanie zajęć integracyjnych, edukacyjnych, kulturalnych i aktywizacji społecznej, zapewnienie transportu niezbędnego do realizacji zadań określonych powyżej. Uchwała została przekazana wojewodzie w terminie wskazanym w art. 90 ustawy o samorządzie gminnym.

(akta kontroli str. 34-36)

Burmistrz wyjaśnił, że nie określono oficjalnie formy i trybu realizacji tych zadań, jednak wszelkie instrukcje i zalecenia przekazywane były ustnie. Jediną formą pomocy realizowaną na podstawie przyjętej uchwały było zapewnienie pomocy w zakresie komunikacji językowej. W tym celu zatrudniono na podstawie umowy zlecenia osobę ze znajomością języka ukraińskiego. Pozostałych zadań wymienionych w uchwale nie realizowano.

Koszty zatrudnienia osoby ze znajomością języka ukraińskiego wyniosły 15,1 tys. zł.

(akta kontroli str. 17-22, 301-302)

1.6. Burmistrz wyjaśnił, że na bieżąco monitorowano i analizowano potrzeby obywateli Ukrainy w sposób zapewniający dopasowanie zakresu pomocy do potrzeb w ramach prowadzonego miejskiego magazynu pomocy w tym celu prowadzono rejestr pomocy w postaci sporządzanych protokołów z przekazywanych darów. Wydział Zarządzania Kryzysowego i Bezpieczeństwa uzupełniał dane zawarte w ewidencji uchodźców w bazie danych Starostwa Powiatowego w Nowym Targu. Burmistrz wskazał, że nie jest w stanie określić liczby zakwaterowanych uchodźców na terenie miasta na dzień 30 kwietnia 2023 r. ponieważ baza danych rozmieszczenia

⁶ Uchwała nr XL/438/2022 w sprawie zmiany Uchwały Budżetowej na 2022 r. Nr XXXVII/412/2021 Rady Miasta Nowy Targ z dnia 22 grudnia 2021 r. oraz zmiany w budżecie miasta.

⁷ Dz. U. z 2022 r. poz. 1571 (dalej: rozporządzenie zmieniające w sprawie klasyfikacji budżetowej).

⁸ Uchwała nr XLVII/509/2022 z 17 października 2022 r. w sprawie zmian Uchwały Budżetowej na 2022 r. Nr XXXVII/412/2021 Rady Miasta Nowy Targ z dnia 22 grudnia 2021 roku oraz zmian w budżecie miasta.

⁹ Dz. U. z 2023 r. poz. 40, ze zm.

uchodźców jest obecnie obsługiwana przez Starostwo Powiatowe. Przedmiotową bazę do 30 marca 2022 r. powadził Urząd i w pierwszym kwartale 2022 r. na terenie miasta Nowy Targ przebywało około 450 uchodźców.

(akta kontroli str. 113-118)

Jak wyjaśnił Naczelnik Wydziału Zarządzania Kryzysowego i Bezpieczeństwa, najczęściej uchodźców przebywało na terenie miasta w pierwszym kwartale 2022 r., potem ta liczba systematycznie spadała. Z danych dotyczących wydawanych numeru PESEL wynikało, że Urząd nadał ich najczęściej, tj. 638, w okresie od 16 marca 2022 r. do 30 kwietnia 2022 r. Od 1 maja 2022 r. do 30 kwietnia 2023 nadano 446 numerów PESEL.

(akta kontroli str. 219-241)

1.7. Do Urzędu nie wpłynęły skargi dotyczące pomocy udzielanej obywatelom Ukrainy.

(akta kontroli str. 63-64)

Stwierdzone
nieprawidłowości
OCENA CZĄSTKOWA
OBSZAR

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

NIK ocenia pozytywnie działania Urzędu dotyczące zapewnienia warunków umożliwiających prawidłowe i skuteczne udzielanie pomocy obywatelom Ukrainy.

2. Realizacja działań w celu udzielania pomocy obywatelom Ukrainy oraz ich efekty

Opis stanu
faktycznego

2.1. Łączna wartość środków zaplanowanych i otrzymanych z Funduszu Pomocy na działania mające na celu pomoc obywatelom Ukrainy w 2022 r. wyniosła: 3 217,7 tys. zł. Na dzień 30 kwietnia 2023 r. – kwota zaplanowanych i otrzymanych środków wyniosła 796,5 tys. zł. Na dzień 31 grudnia 2022 r. Miasto z otrzymanych środków wydatkowała kwotę 2 981,9 tys. zł, w tym koszty obsługi wyniosły 34,8 tys. zł. Na dzień 30 kwietnia 2023 r. wydatkowano 482,8 tys. zł, w tym na koszty obsługi 7,3 tys. zł.

(akta kontroli str. 68-69)

Burmistrz wyjaśnił, że *na potrzeby realizacji działań/zadań pomocowych nie angażowano środków własnych oraz nie podejmowano decyzji o przeznaczeniu rezerwy na realizację zadań z zakresu zarządzania kryzysowego.*

(akta kontroli str. 4-16)

Do 31 grudnia 2022 r. liczba nadanych przez Urząd numerów identyfikacyjnych PESEL obywatelom Ukrainy wyniosła 996, a na dzień 30 kwietnia 2023 r. nadano 90 numerów. Nie stwierdzono przypadku odmowy przyznania numeru PESEL.

W tym samym okresie liczba wykonanych zdjęć wyniosła odpowiednio 959 i 61. Miasto podpisało umowy z dwoma studiami fotograficznymi na wykonywanie zdjęć, w obu przypadkach koszt jednostkowy zdjęcia wynosił 25 zł.

(akta kontroli str. 68-70, 456-464)

Wartość wypłaconych jednorazowych świadczeń pieniężnych w wysokości 300 zł na podstawie art. 31 ustawy o pomocy wyniosła na dzień 31 grudnia 2022 r. 236,2 tys. zł, w tym koszty obsługi 4,6 tys. zł. Świadczenie wypłacono 772 osobom. Na dzień 30 kwietnia 2023 r. wartość ta wyniosła 10 tys. zł, w tym koszty obsługi 198 zł, a świadczenie wypłacono 33 osobom.

(akta kontroli str. 68-69)

W związku z realizacją tych zadań Urząd prowadził analizy w zakresie ilości udzielonych świadczeń z tytułu zakwaterowania i wyżywienia, ilości wypłacanych

jednorazowych świadczeń 300 zł. Dane te były przekazywane do MUW za pośrednictwem Centralnej Aplikacji Statystycznej (CAS).

(akta kontroli str. 465-471)

W okresie objętym kontrolą Miasto nie podejmowało żadnych działań na rzecz pomocy obywatelom Ukrainy w ramach projektów finansowanych ze środków Unii Europejskiej.

(akta kontroli str. 4-16)

2.2. Łączna liczba uczniów będących dziećmi obywateli Ukrainy, które uczyły się w siedmiu szkołach podstawowych, dla których Miasto było organem prowadzącym, wynosiła 34 w okresie od 24 lutego 2022 do 31 marca 2022 r., 76 od 1 czerwca 2022 r. do 30 czerwca 2022 r., 119 od 1 września 2022 do 30 września 2022 r. oraz 118 od 1 kwietnia 2023 r. do 30 kwietnia 2023 r.

(akta kontroli str. 71-72)

Wysokość przekazanych Miastu przez Ministerstwo Finansów środków z Funduszu Pomocy na realizację dodatkowych zadań oświatowych w ramach pomocy dzieciom ukraińskim wynosiła na 31 grudnia 2022 r. 942 tys. zł, a na 30 kwietnia 2023 r. 704 tys. zł. Miasto nie dofinansowywało z Funduszu Pomocy świadczeń pomocy materialnej o charakterze socjalnym dla uczniów na podstawie art. 53 ust. 1 ustawy o pomocy.

(akta kontroli str. 68-69)

Burmistrz wyjaśnił, że w lipcu 2022 r. OPS wystąpił o przyznanie środków na realizację zadania pn. „Stypendia i zasiłki dla uczniów Ukrainy”, o którym mowa w art. 53 ust 1 ustawy o pomocy, w wysokości 40 tys. zł. Ze względu na brak zainteresowania ze strony obywateli Ukrainy tym świadczeniem, dokonano weryfikacji złożonego zapotrzebowania i odstąpiono od pozyskiwania środków na to zadanie. Finalnie środki, o które wnioskowano, nie zostały przekazane Miastu.

(akta kontroli str. 218)

2.3. Miasto w 2022 r. wykorzystało ponad 99% otrzymanych środków na realizację następujących zadań:

- wypłaty świadczeń pieniężnych z tytułu zakwaterowania i wyżywienia obywateli Ukrainy – wykorzystano 100% środków, tj. 1838,6 tys. zł,
 - nadawanie numeru PESEL, potwierdzenie profilu zaufanego oraz nieodpłatnego wykonania fotografii – wykorzystano 99,9% środków, tj. 44,8 tys. zł; niewykorzystaną kwotę 45,72 zł zwrócono na konto Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego,
- oraz realizowanych przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowym Targu:
- wypłaty jednorazowego świadczenia pieniężnego 300 zł – wykorzystano 99,9% środków, tj. 236,2 tys. zł; niewykorzystaną kwotę 330 zł zwrócono na konto Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego,
 - wypłaty zasiłków stałych, okresowych, posiłków dla dzieci na podstawie art. 26, 29 i 30 ustawy o pomocy – wykorzystano 99,9% środków, tj. 155,4 tys. zł; niewykorzystaną kwotę 123,75 zł zwrócono na konto Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego.

Niewykorzystane środki zwrócono terminowo na konto MUW w dniu 3 stycznia 2023r.

Do 30 kwietnia 2023 r. na wypłatę świadczeń z tytułu zakwaterowania i wyżywienia obywateli Ukrainy wykorzystano 96,5% środków, tj. 38,2 tys. zł, nadawanie numerów PESEL, potwierdzania profilu zaufanego oraz wykonywanie fotografii 57,6% środków, tj. 1,9 tys. zł, wypłat jednorazowych zasiłków pieniężnych w wysokości 300 zł – 86,6%

środków, tj. 10,2 tys. zł, oraz wypłat zasiłków stałych, okresowych posiłków dla dzieci 98% środków, tj. 74,2 tys. zł.

(akta kontroli str. 65-67)

Wydzielony rachunek bankowy dla środków otrzymywanych przez Urząd z Funduszu Pomocy był nieoprocentowany.

Burmistrz wyjaśnił, że otrzymane środki na realizację działań wynikających z poleceń były wystarczające w stosunku do potrzeb i liczby obywateli Ukrainy przebywających na terenie gminy. Miasto nie angażowało własnych środków na realizację działań pomocowych, wszelkie świadczenia wypłacano po otrzymaniu środków z Funduszu Pomocy. Urząd nie występował o zwiększenie środków na realizację zleconych zadań w zakresie pomocy obywatelom Ukrainy. Urząd nie dokonywał dodatkowych analiz w tym zakresie ponieważ dane zawierane w składanych sprawozdaniach były wystarczające.

(akta kontroli str. 4-18, 115, 171-175)

2.4. Jak wyjaśnił Burmistrz Miasto nie organizowało miejsc zbiorowego zakwaterowania, całodziennego wyżywienia obywateli Ukrainy oraz punktów recepcyjnych czy punktów medycznych. Prowadzono jeden punkt informacyjny otwarty w siedzibie Urzędu w godzinach pracy. Dodatkowo Burmistrz wskazał, że do Urzędu nie docierały żadne sygnały o występowaniu problemów i konfliktów społecznych wśród obywateli Ukrainy przebywających w miejscach zakwaterowania oferowanych przez osoby prywatne.

Z tytułu zapewnienia zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy Miasto wypłaciło łącznie:

– 1831,7 tys. zł na 31 grudnia 2022 r. (złożono 408 wniosków, w tym 391 rozpatrzono pozytywnie),

– 38,2 tys. zł za okres od 1 stycznia do 30 kwietnia 2023 r. (złożono 17 wniosków, wszystkie wnioski rozpatrzono pozytywnie).

W 2022 r. spośród 408 złożonych wniosków osiem rozpatrzono negatywnie, a dziewięć pozostawiono bez rozpoznania.

W 2022 r. tą formą pomocy objęto 564 obywateli Ukrainy, którzy zostali wskazani we wnioskach o świadczenie, a w okresie od 1 stycznia do 30 kwietnia 2023 r. – 24 obywateli. Koszt obsługi tego zadania, wyliczony zgodnie z art. 13 ust. 2 ustawy o pomocy, wyniósł:

– 6,8 tys. zł do 31 grudnia 2022 r.,

– 192 zł za okres od 1 stycznia do 30 kwietnia 2023 r.

(akta kontroli str. 4-18, 73)

W Urzędzie nie zostały opracowane i wdrożone wewnętrzne procedury dotyczące zasad weryfikacji wniosków o przyznanie świadczenia za zakwaterowanie i wyżywienie obywateli Ukrainy, sprawdzenia zapewnionych warunków, weryfikacji uprawnień do wydłużenia wypłaty świadczenia powyżej 120 dni.

Ja wyjaśnił Burmistrz, wszystkie wnioski były rozpatrywane na zasadach ogólnych zgodnie z przepisami i zasadami współżycia społecznego. Jak zaznaczył Burmistrz pracownicy zajmujący się weryfikacją wniosków uczestniczyli w szkoleniach przeprowadzonych przez Małopolski Urząd Wojewódzki w tym zakresie. Wszystkie wnioski były weryfikowane w programie *Źródło* - data przekroczenia granicy, i czy osoba przyjęta do zakwaterowania ma status uchodźcy. Ponadto wnioski weryfikowano w programie *Signity Obsługa Świadczeń OPS* pod kątem, czy obywatel Ukrainy objęty wnioskiem nie był uwzględniony w innym wniosku.

Burmistrz wyjaśnił, że Urząd nie miał trudności z weryfikacją przedmiotowych wniosków.

Urząd stosował wzór wniosku wynikający z Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 16 marca 2022 r. *w sprawie wzoru wniosku o świadczenie pieniężne za zapewnienie zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy przybywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w związku z działaniami wojennymi*¹⁰.

(akta kontroli str. 4-18, 81-109, 320-326,)

Pomimo braku w Urzędzie wewnętrznych uregulowań w powyższym zakresie, analiza 40 spraw o przyznanie tego świadczenia (32 zakończonych udzieleniem świadczenia i wszystkich ośmiu, zakończonych odmową wypłaty) wykazała, że stosowano jednolite zasady weryfikacji tych wniosków. Osiem wniosków zakończonych odmową przyznania świadczenia dotyczyło wniosków o wydłużenie okresu wypłaty świadczenia powyżej 120 dni.

(akta kontroli str. 74, 414-455)

Analiza 32 spraw zakończonych wypłatą świadczenia z tytułu zapewnienia zakwaterowania i wyżywienia wykazała, że wnioski złożono na obowiązującym wzorze oraz w wymaganych terminach. Akta zawierały dane osób, które obejmował wniosek. W badanej próbie w sześciu przypadkach przed przyznaniem świadczenia przeprowadzono kontrolę warunków zakwaterowania.

(akta kontroli str. 74)

W badanej próbie 32 spraw zakończonych wypłatą świadczenia stwierdzono cztery przypadki niezalatwienia sprawy w terminie miesiąca od dnia złożenia wniosku, co było niezgodne z § 3 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z 4 maja 2022 r. *w sprawie maksymalnej wysokości świadczenia pieniężnego przysługującego z tytułu zapewnienia zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy oraz warunków przyznawania tego świadczenia i przedłużania jego wypłaty*¹¹ (co opisano w sekcji stwierdzone nieprawidłowości).

Po weryfikacji, przyznane środki były wypłacane przez Urząd na wskazane we wnioskach rachunki bankowe. W analizowanej próbie wypłaty środków dokonywano w okresie od 1 do 42 dni od podjęcia rozstrzygnięcia.

(akta kontroli str. 74, 81-109)

Na podstawie wszystkich ośmiu spraw zakończonych odmową przyznania świadczenia z tytułu zapewnienia zakwaterowania i wyżywienia powyżej 120 dni stwierdzono, że sprawy te rozpatrzono w terminie miesiąca od dnia złożenia wniosku, tj. od 6 do 30 dni. W każdym przypadku wnioskodawcy byli informowani telefonicznie o odmowie przyznania wniosku, co potwierdzano stosowną notatką służbową.

(akta kontroli str. 414-455)

Burmistrz wskazał, że Urząd w przypadku wniosków o wydłużenie okresu wypłaty świadczenia powyżej 120 dni wydawano decyzje odmowne. Zgodnie z § 4 ust.1 rozporządzenia Rady Ministrów *w sprawie maksymalnej wysokości świadczenia pieniężnego przysługującego z tytułu zapewnienia zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy oraz warunków przyznawania tego świadczenia i przedłużania jego wypłaty* Gmina może przedłużyć okres wypłaty świadczenia na okres dłuższy niż 120 dni w przypadku zapewnienia zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy. Zdaniem Burmistrza przepis ten ma charakter uznaniowy, wobec czego wydawano decyzje odmowne, jednak, jak zaznaczył Burmistrz, wszystkie przedmiotowe wnioski zostały szczegółowo przeanalizowane. Ponadto wzięto pod uwagę fakt, że nie było zapewnienia ze strony MUW, iż środki na wypłatę świadczenia zostaną przekazane.

(akta kontroli str. 75-80, 414-455)

¹⁰ Dz. U. z 2023 r. poz. 1332, ze zm.

¹¹ Dz. U. z 2023 r. poz. 1381

Do 30 kwietnia 2022 r. dziewięć wniosków o wypłatę świadczenia z tytułu zakwaterowania i wyżywienia obywateli Ukrainy pozostawiono bez rozpatrzenia. Sześć wniosków złożono po terminie określonym w art. 13 ust. 1e ustawy o pomocy, który stanowi, że wniosek o świadczenie pieniężne składa się w terminie miesiąca od ostatniego dnia okresu objętego wnioskiem. Na podstawie art. 13 ust. 1f ustawy o pomocy wniosek o świadczenie pieniężne złożony z uchybieniem terminu tego pozostawia się bez rozpoznania.

W przypadku pozostałych trzech wniosków stwierdzono, że osoby wskazane we wnioskach przebywały na terenie Polski ponad 120 dni, a zgodnie z art. 13 ust. 1 ustawy o pomocy świadczenie przysługuje nie dłużej niż za okres 120 dni od dnia przybycia obywatela Ukrainy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

(akta kontroli str. 75-80, 359-413)

Burmistrz wyjaśnił, że w przypadku trzech wniosków pracownik merytoryczny miał wątpliwości, czy takie wnioski pozostawiać bez rozpatrzenia, w związku z tym skonsultował się w tych sprawy z pracownikiem Wydziału Polityki Socjalnej, Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego, który potwierdził, że w takich przypadkach wnioski pozostawia się bez rozpoznania.

Informacje o świadczeniach znajdowały się na tablicach informacyjnych Urzędu Miasta, na stronie internetowej Urzędu¹², a także w punkcie pomocy obywatelom Ukrainy, który funkcjonował w Urzędzie Miasta.

(akta kontroli str. 75-80)

Do końca 17 października 2022 r. wypłatę środków z tytułu zapewnienia zakwaterowania i wyżywienia obywateli Ukrainy klasyfikowano w dziale 754 - „Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciw pożarowa”, w rozdziale 75495 „Pozostała działalność”, po stronie wydatkowej w paragrafie 3110 „Świadczenia społeczne”. W dniu 28 lipca 2022 r. zmianie uległa klasyfikacja wydatków¹³. Zgodnie z objaśnieniami do załącznika nr 4 rozporządzenia zmieniającego w sprawie klasyfikacji budżetowej tego rodzaju świadczenia należało klasyfikować do paragrafu 3280 „Świadczenia związane z udzielaniem pomocy obywatelom Ukrainy”. Kolejne wydatki środków na to świadczenie, dokonane po 17 października 2022 r., ujmowane były zgodnie z nową klasyfikacją.

(akta kontroli str. 176-196)

Burmistrz wyjaśnił, że w okresie objętym kontrolą nie stwierdzono przypadku nienależnego pobrania świadczenia lub wypłaty zawyżonej kwoty świadczenia, jak również nie odnotowano przypadku wniesienia pozwu cywilnego przeciwko Miastu Gmina Nowy Targ w sprawie odmowy przyznania świadczenia pieniężnego z tytułu zapewnienia zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy.

(akta kontroli str. 4-18)

Burmistrz do prowadzenia spraw w zakresie przyznawania jednorazowego świadczenia pieniężnego w wysokości 300 zł, o którym mowa w art. 31 ust. 1 ustawy o pomocy, upoważnił Dyrektor OPS w Nowym Targu. Wyniki kontroli w tym zakresie opisano w Wystąpieniu pokontrolnym z kontroli przeprowadzonej w OPS.

Miasto w dniu 04 kwietnia 2022 r. otrzymało środki z Funduszu Pomocy w kwocie 510 zł na zadanie udzielania pomocy psychologicznej obywatelom Ukrainy, o której mowa w art. 32

¹² https://www.nowytarg.pl/ib_izs.php?zm=366

¹³ 20 Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 15 lipca 2022 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych - Dz. U. z 2022 r. poz. 1571, (dalej: rozporządzenie zmieniające w sprawie klasyfikacji budżetowej).

ustawy o pomocy. Burmistrz wyjaśnił, że poradnictwo specjalistyczne, w tym psychologiczne, jest świadczeniem z pomocy społecznej określonym w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej¹⁴ w związku z czym zadanie to zostało przekazane do OPS w Nowym Targu. Jak wskazał Burmistrz obywatele Ukrainy byli każdorazowo informowani o możliwości skorzystania z ww. formy pomocy przez pracowników OPS przyjmujących wnioski o jednorazowe świadczenie pieniężne 300 zł. Z uwagi na brak zainteresowania nie zrealizowano ww. zadania, a niewykorzystaną dotację zwrócono na konto MUW w dniu 09 czerwca 2022 r.

(akta kontroli str. 75-80)

Ponadto Burmistrz wskazał, że wszyscy uczniowie ukraińscy, którzy przybyli na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w związku z konfliktem zbrojnym i rozpoczęli realizację obowiązku szkolnego w placówkach oświatowych, prowadzonych przez Gminę Miasto Nowy Targ, zostali objęci bezpłatną pomocą psychologiczno-pedagogiczną, organizowaną przez każdą z placówek w ramach realizacji zadań oświatowych na podstawie art. 50 ustawy o pomocy.

(akta kontroli str. 75-80, 218)

1 marca 2022 r. w siedzibie Urzędu Miasta Nowy Targ został uruchomiony tzw. „Miejski Magazyn Pomocy Uchodźcom”. Od samego początku jego funkcjonowania do magazynu zaczęły spływać wszelkiego rodzaju dary od mieszkańców miasta oraz ze szkolnych zbiorów. Urząd Miasta nie nabywał żadnych rzeczy na stan magazynu i nie wydatkował środków pochodzących w budżetu Miasta na ten cel. Wszelkie rzeczy dostępne w magazynie pochodziły wyłącznie od darczyńców. W magazynie dostępna była chemia, kosmetyki, pościel, kołdry, ręczniki, produkty dla dzieci i niemowląt, w tym wózki, łóżeczka, żywność długoterminowa, słodycze, zabawki oraz odzież itp. Początkowo magazyn był czynny 7 dni w tygodniu. Od poniedziałku do piątku od godziny 8.00 do godziny 18.00, a w weekend od godziny 11.00 do godziny 14.00. Z biegiem czasu stopniowo ograniczano godziny pracy magazynu. Jak wskazał Burmistrz, magazyn cieszył się dużym zainteresowaniem ze strony obywateli Ukrainy, ponieważ początkowo był jedynym punktem na terenie powiatu nowotarskiego, w którym uchodźcy mogli otrzymać środki pierwszej potrzeby „na już”. Z magazynu korzystali nie tylko uchodźcy przybywający na terenie Miasta, ale również uchodźcy mieszkający na terenie ościennych gmin, a nawet przebywający na terenie powiatu tatrzańskiego - z Kościeliska, Witowa, Zębu. Informacja o funkcjonowaniu magazynu była umieszczona na stronie internetowej Miasta www.nowy targ.pl oraz na profilu Facebook [@umnowytarg](https://www.facebook.com/umnowytarg).

Burmistrz wyjaśnił, że *nie da się ocenić jaka była wielkość lub wartość rzeczy dostępnych w magazynie, ponieważ był zbyt duży ich napływ i równocześnie natychmiastowy odbiór przez obywateli Ukrainy, praktycznie odbywało się to z ręki do ręki, niemniej jednak wydanie potwierdzone było w protokole wydania z Magazynu.*

Urząd Miasta nie prowadził żadnych zbiorów finansowych, jak również zbiorów na rzecz obywateli przebywających na terenie Ukrainy, ale w dniu 17 marca 2023 r. Miasto Nowy Targ w związku z zamiarem zamknięcia magazynu przekazało przedstawicielom Miasta Złoczów z obwodu lwowskiego na Ukrainie pomoc humanitarną z Miejskiego Magazynu Pomocy dla obywateli Ukrainy. Przekazane dary żywnościowe trafiły ze Złoczowa dalej na wschód Ukrainy. Transport i wszelkie formalności były po stronie odbiorcy.

(akta kontroli str. 77-79, 115-118)

2.5. Miasto nie zlecało realizacji działań pomocowych dla obywateli Ukrainy organizacjom pozarządowym lub innym uprawnionym podmiotom. Organizacje i podmioty organizowały tę pomoc we własnym zakresie.

(akta kontroli str. 4-18)

¹⁴ Dz. U. z 2023 r. poz. 901

2.6. Miasto z własnej inicjatywy nie podejmowało współpracy z innymi jednostkami samorządu terytorialnego.

(akta kontroli str. 4-18)

2.7. Miasto na potrzeby realizacji zadań związanych z obsługą procesu nadawania numeru PESEL dla obywateli Ukrainy w dniach 30 marca 2022 r. oraz 4 kwietnia 2022 r. otrzymało od Ministerstwa Cyfryzacji nieodpłatnie sprzęt komputerowy (trzy komputery, trzy notebooki, sześć drukarek, siedem czytników linii papilarnych, trzy modemy, trzy karty sim). Dodatkowo, 29 listopada 2022 r. Urząd otrzymał nieodpłatnie jedną drukarkę. Ze względu na to, że w Nowym Targu liczba obywateli Ukrainy nie była wysoka, część otrzymanego sprzętu nie była używana, za zgodą wojewody małopolskiego, przekazano większość otrzymanego sprzętu (trzy notebooki, jeden komputer stacjonarny, cztery drukarki, trzy modemy, trzy karty sim) do czterech jednostek samorządu terytorialnego¹⁵ na terenie województwa małopolskiego.

(akta kontroli str. 115-148)

W toku przeprowadzonych oględzin w dniu 6 września 2023 r. stwierdzono, że pozostały otrzymany od Ministra Cyfryzacji sprzęt komputerowy w postaci dwóch komputerów stacjonarnych, trzech drukarek, siedmiu czytników linii papilarnych znajdował się i był użytkowany w Wydziale Stanu Cywilnego i Spraw Obywatelskich Urzędu Miasta Nowy Targ w pokojach przeznaczonych do obsługi mieszkańców.

(akta kontroli str. 165-170)

2.8. Urząd prowadził szerokie działania informacyjne dotyczące udzielania pomocy obywatelom Ukrainy, które były skierowane zarówno do obywateli Ukrainy, jak i Polski. W dniu 1 marca 2022 r. w Urzędzie Miasta uruchomiono Punkt Informacyjny dla uchodźców oraz mieszkańców Miasta, ponadto została uruchomiona specjalna infolinia dla obywateli Ukrainy i Polski. Zarówno w Punkcie, jak i na infolinii każdy mógł uzyskać informację dotyczącą otrzymania lub udzielenia pomocy różnego rodzaju na terenie Miasta Nowy Targ. Infolinia była czynna od poniedziałku do piątku w godzinach od 08:00 do 19:00, w weekend od godziny 9.00 do godziny 15.00, a punkt informacyjny w godzinach funkcjonowania magazynu z pomocą materialną. W punkcie tym rejestrowany był również pobyt uchodźców. Punkt Informacyjny działał do kwietnia 2023 r., jednak, jak wskazał Burmistrz, obywatele Ukrainy mogą nadal otrzymywać podstawowe informacje w Urzędzie Miasta. Został także uruchomiony specjalny adres mailowy: ukraina@um.nowy targ.pl.

Działania informacyjne prowadzone były także na stronie internetowej Urzędu Miasta w zakładce „Pomoc obywatelom Ukrainy”¹⁶ oraz na profilu Facebook [@umnowy targ](https://www.facebook.com/umnowy targ) i były na bieżąco aktualizowane. Informacje publikowane były w języku polskim oraz ukraińskim. Informacje były łatwo dostępne poprzez umieszczanie ich w dedykowanej zakładce na stronie głównej UM.

(akta kontroli str. 154-164)

2.9. Sprawozdania z realizacji wydatków ze środków Funduszu składano w początkowym okresie w odpowiedzi na pisma wpływające z Małopolskiego Urzędu Wojewódzkiego, które zawierały instrukcje i wzory sprawozdań. W związku z pismem MUW nr WF-II3241.42.2022 z 21 lipca 2022 r. od sierpnia 2022 r. sprawozdania były przekazywane przez stronę internetową - system raportów budżetowych ISRB. Do 16 dnia każdego miesiąca przesyłano informację o wysokości niewykorzystanych środków pochodzących z Funduszu według stanu na dzień 15 każdego miesiąca. Ponadto na koniec każdego miesiąca przesyłano sprawozdanie z realizacji wydatków

¹⁵ Urząd Gminy Stary Sącz, Urząd Miejski w Rabce Zdrój, Urząd Gminy w Nowym Targu, Urząd Miejski w Brzesku

¹⁶ <https://www.nowy targ.pl/dane.php?id=167>

na ostatni dzień każdego miesiąca. Sprawozdania sporządzane były narastająco. Wykazane kwoty udzielonej pomocy w sprawozdaniach na 31 grudzień 2022 r. oraz 31 marzec 2023 r. były zgodne z kwotami ujętymi w księgach rachunkowych Urzędu.

(akta kontroli str. 39-62, 248-296, 298-300, 331-332)

Roczne sprawozdanie za 2022 r. z realizacji wydatków z Funduszu Pomocy Urząd przesłał w dniu 17 stycznia 2023 r., zachowując termin jego przekazania.

(akta kontroli str. 242-247)

Informację o wysokości niewykorzystanych środków pochodzących z Funduszu Pomocy za I kwartał 2023 r. Urząd przesłał 12 kwietnia 2023 r., zachowując termin, o którym mowa w art. 14 ust 16a ustawy o pomocy. Przedmiotowe informacje składano co miesiąc.

(akta kontroli str. 293)

Urząd dokonał jednej korekty sprawozdania nr PiO.3033.2.2022 za okres od marca do maja 2022 r., w którym nie uwzględniła środków otrzymanych z MUW w dniu 1 czerwca 2022 w kwocie 18,2 tys. zł. MUW poinformował telefonicznie, iż środki te powinny być ujęte w tym sprawozdaniu, ponieważ przelewu dokonano w dniu 31 maja 2022 r. Korektę przesłano 3 czerwca 2022 r.

(akta kontroli str. 250-252)

Burmistrz wyjaśnił, że oprócz sprawozdań finansowych co tydzień przekazywano do MUW sprawozdanie „Zapotrzebowanie na uruchomienie środków na świadczenia z tytułu zapewnienia zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy na podstawie art. 13 ustawy o pomocy” w Centralnej Aplikacji Statystycznej (CAS). Cotygodniowe składane zapotrzebowania miało na celu płynne zapewnienie środków na realizację tego zadania, które zgodnie z ustawą miał zapewnić wojewoda. Sprawozdania zawierały informacje dotyczące m.in.: kwoty środków przekazanych faktycznie na rachunek bankowy Urzędu, kwoty wydatkowania środków, środki niewykorzystane, łączną wysokość środków niezbędnych na wydatki do dnia składania sprawozdania, środki niezbędne do wypłaty, liczbę złożonych wniosków (w tym: rozpatrzone, nierozpatrzone), liczbę złożonych wniosków ponad 120 dni (w tym: rozpatrzone, nierozpatrzone), niewypłacone wnioski, rozliczenie kosztów obsługi.

(akta kontroli str. 233-247, 465-471)

Zarówno w *Informacji o przebiegu wykonania Budżetu Miasta Nowy Targ za I półrocze 2022 r.*, jak i w *Sprawozdaniu z wykonania budżetu Miasta Nowy Targ za 2022 r.*¹⁷ wskazane zostały dochody i wydatki dotyczące realizacji działań pomocowych dla obywateli Ukrainy. Dane te były zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej.

(akta kontroli str. 337-358)

2.10. W Urzędzie nie były prowadzone kontrole przekazanych do realizacji zadań mających na celu pomoc obywatelom Ukrainy.

(akta kontroli str. 4-16)

2.11. Burmistrz wyjaśnił, że w okresie objętym kontrolą, nie wystąpiły problemy związane z działaniami na rzecz pomocy obywatelom Ukrainy m.in. w zakresie relokacji uchodźców, przekazywania przez wojewodę środków na działania. Nie występowały problemy związane ze współpracą ze zleceniobiorcami¹⁸, osobami świadczącymi pomoc, czy wolontariuszami. Wydział Zarządzania Kryzysowego i Bezpieczeństwa występował do Wojewody Małopolskiego o przydział łóżek z Agencji Rządowej Rezerw Materiałowych i pomoc tę otrzymał na wypadek

¹⁷ https://www.nowy targ.pl/jb_wys_dane.php?zm=10978

¹⁸ Zakłady fotograficzne wykonujące zdjęcia do dowodów osobistych.

konieczności zorganizowania miejsca tymczasowego zakwaterowania, ale taka potrzeba nie wystąpiła. Wojewoda Małopolski oraz Starosta Powiatu Nowotarskiego organizowali wideokonferencje, na których zgłaszane były wszystkie problemy związane z kryzysem uchodźczym. Gmina nie miała żadnych zastrzeżeń do kontaktów i komunikacji z jednostkami nadrzędnymi.

(akta kontroli str. 4-16)

W dniu 25 lutego 2022 r. Urząd otrzymał pismo Przewodniczącego Krajowej Rady Regionalnych Izb Obrachunkowych dotyczące wykorzystania rezerwy budżetowej na zarządzanie kryzysowe na wydatki związane z kryzysem uchodźczym stwierdzające, że nie ma przeszkód prawnych, aby z tej rezerwy w zaistniałej sytuacji środki rozdysponować. Urząd nie rozdysponował tej rezerwy na ten cel.

(akta kontroli str. 25)

2.12. Burmistrz wyjaśnił, że podejmowano działania na rzecz integracji obywateli Ukrainy. Były to spotkania integracyjne, koncert, zajęcia dla dzieci oraz działania prowadzone w szkołach/przedszkolach miejskich, instytucjach kultury. Działania te nie były finansowane z środków Funduszu. Koncert czy spotkania integracyjne były to imprezy cykliczne realizowane przez Urząd, na które zapraszano społeczność ukraińską.

(akta kontroli str. 4-16)

Ponadto Burmistrz wskazał, że nie podejmowano działań integracyjnych związanych z problematyką: zabezpieczenia potrzeb mieszkaniowych i eliminacji możliwości wystąpienia problemu bezdomności; zapewnienia edukacji dzieci i młodzieży z Ukrainy, zapewnienia opieki zdrowotnej, zatrudnienia i rynku pracy. Miasto nie było zaangażowane w działania integracyjne realizowane przez inne organy.

(akta kontroli str. 301-302)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

W przypadku czterech spośród 40 zbadanych wniosków o wypłatę środków z tytułu zapewnienia zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy, na łączną kwotę 11 tys. zł, Urząd rozpatrywał je dłużej niż miesiąc od dnia złożenia wniosku, co było niezgodne z § 3 pkt 2 rozporządzenia w sprawie wysokości świadczenia z tytułu zakwaterowania, który stanowi, że wniosek jest rozpatrywany w terminie miesiąca od dnia jego złożenia w jednostce organizacyjnej gminy lub gminnej osobie prawnej. Dotyczyło to wniosków:

- a) nr PiO.8133.328.2022 złożonego 22 lipca 2022 r. – świadczenie przyznano 26 sierpnia 2022 r., tj. po 35 dniach od złożenia wniosku,
- b) nr PiO.8133.380.2022 złożonego 20 października 2022 r. – świadczenie przyznano 7 listopada 2022 r., tj. po 35 dniach od złożenia wniosku,
- c) nr PiO.8133.375.2022 złożonego 28 września 2022 r. – świadczenie przyznano 7 listopada 2022 r., tj. po 40 dniach od złożenia wniosku,
- d) PiO.8133.396.2022 złożonego 15 listopada 2022 r. – świadczenie przyznano 27 grudnia 2022 r., tj. po 42 dniach od złożenia wniosku.

(akta kontroli str. 74, 81-109)

Burmistrz wyjaśnił, że w terminie, w którym powinno być wypłacone świadczenie, Urząd nie posiadał środków na wypłatę tego świadczenia. MUW przełał środki w późniejszym terminie.

(akta kontroli str. 75-80)

NIK zwraca uwagę, że § 3 ust. 2 rozporządzenia w sprawie wysokości świadczenia z tytułu zakwaterowania dotyczy terminu rozpatrzenia wniosku, a nie terminu wypłaty

świadczenia. Zdaniem NIK wnioski należało rozpatrzyć w terminie przewidzianym w przepisie, a wypłaty dokonać w terminie późniejszym, po otrzymaniu środków.

OCENA CZĄSTKOWA

Urząd prawidłowo i efektywnie realizował działania podjęte w celu udzielenia pomocy obywatelom Ukrainy.

Stwierdzona nieprawidłowość polegająca na nieterminowym rozpatrzeniu czterech z 40 zbadanych wniosków o wypłatę świadczenia z tytułu zakwaterowania i wyżywienia, tj. powyżej 30 dni, nie miała negatywnego wpływu na podejmowane działania.

IV. Uwagi i wnioski

Uwagi

Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag.

Wnioski pokontrolne

W związku ze stwierdzoną nieprawidłowością, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, wnosi o zapewnienie terminowego rozpatrywania wniosków o wypłatę świadczeń pieniężnych z tytułu zapewnienia zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Krakowie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosku pokontrolnego oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Kraków, 4 października 2023 r.

Kontroler

Łukasz Chudzik

Starszy inspektor kontroli państwowej

Dyrektor

Delegatury Najwyższej Izby Kontroli
w Krakowie

/-/

Jolanta Stawska

.....
podpis